

USKONTO JA ÄÄNESTÄMINEN

Juri Mykkänen

Politiikan ja talouden tutkimuksen

laitos/valtio-oppi

Helsingin yliopisto

TAUSTAA

- Uskonnon merkitys Suomessa vähäinen historiallisten poliittisten jakolinjojen synnyssä
- Uskonnollisesti homogeeninen yhteiskunta ("valtiokirkko")
- Uskontoa vaikea erottaa muista poliittisista jakolinjoista
- Olemmeko muutoksen kynnyksellä?

USKONTOPERÄINEN PUOLUEKANNATUS

- Vasemmisto–oikeisto -ulottuvuus melko selvästi näkyvissä
- Uskonnollisten äänet jakautuvat melko tasan Kokoomuksen, Keskustan, Perussuomalaisien ja KD:n kesken
- KD:n kannattajakunta selvästi hyvin uskonnollista

Puoluekannatus prosentteina vuoden 2011 eduskuntavaaleissa vastaajan uskonnollisuuden mukaan (n=1 020).

	Ei lainkaan uskonnollinen	Vähän tai jonkin verran uskonnollinen	Hyvin uskonnollinen	Yhteensä
KOK	16	22	21	20
SDP	19	21	9	19
PS	21	18	23	19
KESK	6	18	21	16
VAS	18	6	3	8
VIHR	13	7	1	7
RKP	2	5	1	4
KD	1	2	19	4
MUUT	5	1		2
Yhteensä	100	100	100	100

- Moraalikysymysten perusteella puolueiden kannattajat jakautuvat samalla tavalla kuin uskonnollisuuden perusteella
- Summamuuttuja: vanhustenhoito, lasten ja lapsiperheiden asema, rikollisuuden torjunta, perinteiset arvot, vahvojen johtajien tärkeys
- Puoluaryhmät summamuuttujan keskiarvojen perusteella (vrt. Reunanen & Suhonen 2009)
- Moraalikysymykset sekoittavat puolueleirejä

Moraalikysymysten tärkeys puoluekannatuksen mukaan
(summamuuttujan keskiarvo, n=589).

Keskiarvo (homogeeniset osaryhmät)			
Puolue	1	2	3
KD	8,40		
PS	8,67		
KESK	9,13		
SDP		9,59	
KOK		9,77	
VAS			10,12
RKP			10,14
VIHR			11,24
MUUT			11,67

KRISTILLISDEMOKRAATIT (ent. SKL)

- Eduskuntapuolue vuodesta 1970
- Huippu vuonna 1999 (10 kansanedustajaa)
- Kannatustrendi pitkällä aikavälillä nousujohteista
- Vaaliliitot arvossaan
- Uskonnollisuus ainoa merkittävä kannatuksen selitystekijä
- Huima kannatuspotentiaali

USKONTO JA

”ANTIESTABLISMENTTIPOLITIikka”

- Taustalla ev.lut. kirkosta eroaminen 2010
- ”Enää” 78 % väestöstä ev.lut. kirkon jäseniä (85 % vuonna 2000)
- Uskonottomuuden kanavoituminen vaihtoehtopolitiikan kannatukseksi?
- ”Antiestablimenttipuolueet”: ideologinen vaihtoehtoisuus poliittisen järjestelmän sisällä
- Vihreät, Vasemmistoliitto, Perussuomalaiset, mikropuolueet (KD poissa)
- Vertailu 2003 ja 2011

Eri-ikäisten äänestäjien todennäköisyys äänestää antiestablismenttipuolueita vuosina 2003 ja 2011 sen mukaan, kuuluuko äänestäjä uskonnolliseen yhteisöön vai ei.

Ikä	Eduskuntavaalit 2003			Eduskuntavaalit 2011		
	Ei kuulu (%)	Kuuluu (%)	Erotus (%-yks.)	Ei kuulu (%)	Kuuluu (%)	Erotus (%-yks.)
71	14,4	9,3	5,1	26,2	14,5	11,7
46	20,5	13,6	6,9	39,3	23,6	15,7
21	28,3	19,4	8,9	54,1	36,0	18,1